



Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
prednesené 18. januára 2017¹¹

Vec C-549/15

**E.ON Biofor Sverige AB
proti
Statens energimyndighet**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Förvaltningsrätten i Linköping (Správny súd prvého stupňa Linköping, Švédsko)]

„Výklad článku 34 ZFEÚ a článku 18 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie – Systém hmotnostnej bilancie určený na identifikáciu trvalo udržateľného bioplynu s cieľom zabezpečiť, aby sa pri využívaní bioplynu dodržiavali kritériá trvalej udržateľnosti stanovené v smernici – Spoločnosť so sídlom v členskom štáte, ktorá dováža bioplyn z iného členského štátu prostredníctvom siete prepojených vnútroštátnych plynovodov – Vnútroštátna právna úprava, ktorá podmieňuje privilegované daňové zaobchádzanie s bioplynom uskutočnením hmotnostnej bilancie v presne vymedzenom mieste a vylučuje jeho cezhraničnú prepravu plynovodom“

1. Bioplyn² vzniká v prirodzených podmienkach alebo sa vyrába v priemyselných zariadeniach prostredníctvom reakcií, ktoré prebiehajú pri rozklade organickej hmoty, vyvolaných určitými mikroorganizmami v anaeróbnom prostredí. Jeho využívanie (napríklad ako biopaliva v doprave) je veľmi prospešné pre životné prostredie, ak pochádza z organického odpadu,³ ale môže poškodzovať iné záujmy (napríklad zásobovanie obyvateľstva potravinami alebo biologickú rozmanitosť oblastí s veľkou ekologickou hodnotou), ak sa získava zo surovín, ktoré netvoria odpad.⁴

2. Práve tomuto riziku má zabrániť smernica 2009/28/ES⁵, ktorá stanovuje, že pravidlá týkajúce sa energie z obnoviteľných zdrojov energie sa môžu uplatniť na bioplyn používaný ako biopalivo len vtedy, ak spĺňa viaceré prísne „kritériá trvalej udržateľnosti“. Pri overovaní dodržiavania týchto kritérií sa navyše používa metóda s názvom „hmotnostná bilancia“ (ďalej len „HB“), ktorej sa týkajú otázky, ktoré vnútroštátny súd kladie Súdnemu dvoru.

1 Jazyk prednesu: španielčina.

2 Bioplyn obsahuje metán (ktorého podiel sa pohybuje v rozmedzí od 50 % do 70 % objemu), oxid uhličitý a malé množstvá iných plynov. Po jeho zachytení a prečistení vo výrobných staniciach sa používa na výrobu elektrickej energie v peciach, ohrievačoch, sušičkách, kotloch a iných náležitých upravených spaľovacích systémoch. Keď sa spracuje na koncentrovaný a stlačený prírodný bioplyn (po odstránení oxidu uhličitého sa percentuálny podiel metánu zvýši na 96 %), má porovnateľnú kvalitu ako zemný plyn získaný z fosílnych palív, takže sa môže odvádzať do plynárenskej siete (k čomu dochádza v prejednávanej veci) a používať na pohon automobilov.

3 Vo výrobných staniciach sa nachádza fermentor alebo biodigestor, ktorý využíva anaeróbnu digestciu niektorých baktérií na premenu hydrátov a tukov na bioplyn. Surovinou, ktorá sa používa na tento účel, je spravidla biomasa, teda živočíšny a rastlinný odpad, odpad z lesného hospodárstva, akvakultúry, odpad z poľnohospodárstva a potravinárskeho priemyslu, ako aj biologicky rozložiteľný komunálny odpad. Činnosť uvedených priemyselných staníc umožňuje zlikvidovať tento odpad a zároveň vyrábať bioplyn a biohnojivá.

4 Pokiaľ ide o technické detaily výroby bioplynu, pozri VARNERO MORENO, M. T.: *Manual del biogás*. FAO, 2011.

5 Smernica Európskeho parlamentu a Rady z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES (Ú. v. EÚ L 140, 2009, s. 16).

3. Súdny dvor má konkrétne po prvý raz rozhodnúť, či článok 18 smernice 2009/28, ktorý upravuje metódu HB, ukladá členskému štátu povinnosť uznať trvalo udržateľný bioplyn dovezený z iného členského štátu prostredníctvom prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov.⁶ Pre prípad, ak by to nebolo tak, sa vnútroštátny súd pýta, či uvedené ustanovenie porušuje zákaz opatrení s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu (článok 34 ZFEÚ).

4. Domnievam sa, že na to, aby Súdny dvor poskytol užitočnú odpoveď na prejudiciálne otázky,⁷ bude musieť navyše objasniť otázku, či je vnútroštátna právna úprava, akou je švédská právna úprava, ktorá povoľuje uplatnenie metódy HB vo švédskej vnútroštátnej plynárenskej sieti, ale nie v cezhraničnej sieti prepojených plynovodov, zlučiteľná s článkom 34 ZFEÚ.

I – Právny rámec

A – Právo Únie: Smernica 2009/28

5. Podľa článku 1:

„Touto smernicou sa ustanovuje spoločný rámec presadzovania energie z obnoviteľných zdrojov energie. Stanovujú sa v nej záväzné národné ciele pre celkový podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe a pre podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie v doprave. ... Touto smernicou sa ustanovujú kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny.“

6. Článok 2 druhý odsek písm. a), e), i) a k) stanovuje:

„a) ‚energia z obnoviteľných zdrojov energie‘ je energia z obnoviteľných nefosílnych zdrojov, a to veterná, slnečná, aerotermálna, geotermálna a hydrotermálna energia a energia oceánu, vodná energia, biomasa, skládkový plyn, plyn z čističiek odpadových vôd a bioplyny;

...

e) ‚biomasa‘ sú biologicky rozložiteľné časti výrobkov, odpadu a zvyškov biologického pôvodu z poľnohospodárstva (vrátane rastlinných a živočíšnych látok), lesného hospodárstva a príbuzných odvetví vrátane rybného hospodárstva a akvakultúry, ako aj biologicky rozložiteľné časti priemyselného a komunálneho odpadu;

...

i) ‚biopalivo‘ je kvapalné alebo plynné palivo určené pre dopravu a vyrobené z biomasy;

j) ‚potvrdenie o pôvode‘ je elektronický dokument, ktorého jediným účelom je poskytnúť koncovému spotrebiteľovi dôkaz o tom, že daný podiel alebo množstvo energie bolo vyrobené z obnoviteľných zdrojov energie v súlade s článkom 3 ods. 6 smernice 2003/54/ES;

k) ‚systém podpory‘ je akýkoľvek nástroj, systém alebo mechanizmus, ktorý uplatňuje členský štát alebo skupina členských štátov a ktorý podporuje využívanie energie z obnoviteľných zdrojov energie znížením nákladov na túto energiu, zvýšením ceny, za ktorú sa môže predávať, alebo zvýšením nakúpeného objemu takejto energie prostredníctvom povinnosti využívania energie

6 Podľa údajov uvedených v publikácii European Biogas Association s názvom *EBA's Biomethane fact sheet* z roku 2015 sa bioplyn vyrába v pätnástich členských štátoch EÚ.

7 Pokiaľ ide o právomoc Súdneho dvora preformulovať prejudiciálne otázky s cieľom poskytnúť vnútroštátnemu súdu užitočnú odpoveď, pozri rozsudok z 13. októbra 2016, M. a S. (C-303/15, EÚ:C:2016:17, bod 16 a tam citovaná judikatúra).

z obnoviteľných zdrojov energie alebo inak; toto okrem iného zahŕňa aj investičnú pomoc, oslobodenie od dane alebo zníženie dane, vrátenie dane, systémy podpory povinnosti využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie vrátane systémov využívajúcich ‚zelené‘ certifikáty a systémy priamej podpory cien vrátane výkupných sadzieb a vyplácania prémiei.“

7. V súlade s článkom 3:

„1. Každý členský štát zabezpečí, aby podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie vypočítaný v súlade s článkami 5 až 11 na hrubej konečnej energetickej spotrebe v roku 2020 predstavoval aspoň jeho národný celkový cieľ týkajúci sa podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie v danom roku uvedený v treťom stĺpci tabuľky v časti A prílohy I. Tieto záväzné národné celkové ciele sú v súlade s cieľom aspoň 20 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie na hrubej konečnej energetickej spotrebe Spoločenstva v roku 2020. Na uľahčenie dosiahnutia cieľov stanovených v tomto článku každý členský štát podporuje a presadzuje energetickú efektívnosť a úspory energie.

...

4. Každý členský štát zabezpečí, aby podiel energie z obnoviteľných zdrojov energie vo všetkých formách dopravy predstavoval v roku 2020 aspoň 10 % konečnej energetickej spotreby v doprave v danom členskom štáte.

...“

8. Pokiaľ ide o výpočet podielu energie z obnoviteľných zdrojov energie, v článku 5 ods. 1 sa uvádza:

„Hrubá konečná energetická spotreba z obnoviteľných zdrojov energie v každom členskom štáte sa vypočíta ako súčet:

- a) hrubej konečnej spotreby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie;
- b) hrubej konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov energie určenej na výrobu tepla a chladu a
- c) konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov energie v doprave.

Plyn, elektrina a vodík z obnoviteľných zdrojov energie sa na účely výpočtu podielu hrubej konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov energie zohľadňujú len raz v písmene a), b) alebo c) prvého pododseku.

... biopalivá a biokvapaliny, ktoré nespĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti uvedené v článku 17 ods. 2 až 6, [sa] nezohľadňujú.“

9. V zmysle odôvodnenia 65:

„Výroba biopalív by mala byť trvalo udržateľná. Biopalivá používané na zabezpečenie dodržiavania cieľov stanovených v tejto smernici a biopalivá, na ktoré sa vzťahujú výhody národných systémov podpory, by preto mali spĺňať kritériá trvalej udržateľnosti.“

10. V článku 17 sú uvedené kritériá trvalej udržateľnosti vymedzené takto:

„1. Bez ohľadu na to, či sa suroviny vypestovali na území Spoločenstva alebo mimo neho, sa energia z biopalív a biokvapalín zohľadňuje na účely uvedené v písmenách a), b) a c), iba ak spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti uvedené v odsekoch 2 až 6:

- a) posudzovanie súladu s požiadavkami tejto smernice týkajúcimi sa národných cieľov;
- b) posudzovanie dodržiavania povinnosti využitia energie z obnoviteľných zdrojov energie;
- c) oprávnenosť na finančnú podporu na spotrebu biopalív a biokvapalín.

...

2. Úspora emisií skleníkových plynov vyplývajúca z využívania biopalív a biokvapalín zohľadňovaná na účely uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) predstavuje aspoň 35 %.

...

3. Biopalivá a biokvapaliny zohľadnené na účely uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) nesmú byť vyrobené zo surovín získaných z pôdy s vysokou biologickou rozmanitosťou...

...

4. Biopalivá a biokvapaliny zohľadnené na účely uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) nesmú byť vyrobené zo surovín získaných z pôdy s vysokými zásobami uhlíka...

...

5. Biopalivá a biokvapaliny zohľadnené na účely uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) sa nevyrábajú zo surovín získaných z pôdy, ktorá bola rašelinovou pôdou v januári 2008....

6. Poľnohospodárske suroviny vypestované v Spoločenstve a využívané na výrobu biopalív a biokvapalín zohľadnených na účely uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) sa získavajú v súlade s požiadavkami a normami, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia uvedené pod položkou ‚Životné prostredie‘ v časti A a v bode 9 prílohy II k nariadeniu Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009...

...

8. Členské štáty nesmú odmietnuť zohľadniť z iných dôvodov trvalej udržateľnosti na účely uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) biopalivá a biokvapaliny získané v súlade s týmto článkom.

...“

11. Podľa článku 18:

„1. Ak sa biopalivá a biokvapaliny zohľadňujú na účely uvedené v článku 17 ods. 1 písm. a), b) a c), členské štáty vyžadujú od hospodárskych subjektov, aby preukázali, že splnili kritériá trvalej udržateľnosti stanovené v článku 17 ods. 2 až 5. Na tento účel členské štáty požadujú od hospodárskych subjektov použitie systému hmotnostnej bilancie, ktorým sa:

- a) umožní, aby sa dodávky suroviny alebo biopalív s rôznymi vlastnosťami trvalej udržateľnosti zmiešali;

- b) vyžaduje, aby informácie o vlastnostiach trvalej udržateľnosti a veľkostiach dodávok uvedených v písmene a) ostali pripísané danej zmesi a
- c) stanoví, že pre súhrn všetkých dodávok odobratých zo zmesi sa opisujú rovnaké vlastnosti trvalej udržateľnosti v rovnakých množstvách, ako súhrn všetkých dodávok pridaných do zmesi.

2. Komisia predloží Európskemu parlamentu a Rade v roku 2010 a 2012 správu o fungovaní overovacej metódy pomocou hmotnostnej bilancie uvedenej v odseku 1 a o možnostiach použitia iných overovacích metód pre niektoré alebo všetky druhy surovín, biopalív alebo biokvapalín.

...

3. Členské štáty prijímú opatrenia na zabezpečenie toho, aby hospodárske subjekty predkladali spoľahlivé informácie a na požiadanie sprístupnili členskému štátu údaje, ktoré použili na vypracovanie týchto informácií. Členské štáty vyžadujú od hospodárskych subjektov, aby vytvorili primeraný štandard nezávislého auditu poskytnutých informácií, a aby poskytli dôkaz o tom, že táto požiadavka bola splnená. Auditom sa overuje, že systémy využívané hospodárskymi subjektmi sú presné, spoľahlivé a chránené voči podvodom. Prostredníctvom auditu sa hodnotí frekvencia a metodika odberu vzoriek a spoľahlivosť údajov.

Informácie uvedené v prvom pododseku sa týkajú najmä informácií o splnení kritérií trvalej udržateľnosti uvedených v článku 17 ods. 2 až 5, vhodných a relevantných informácií o opatreniach prijatých na ochranu pôdy, vody a ovzdušia, obnovu znehodnotenej pôdy, zabránenie nadmernej spotrebe vody v oblastiach s nedostatkom vody, ako aj vhodných a relevantných informácií o opatreniach prijatých na zohľadnenie prvkov uvedených v článku 17 ods. 7 druhom pododseku.

...

4. Spoločenstvo sa usiluje uzatvárať s tretími krajinami dvojstranné alebo mnohostranné dohody, ktoré obsahujú ustanovenia o kritériách trvalej udržateľnosti zodpovedajúcich kritériám stanoveným v tejto smernici. Ak Spoločenstvo uzavrelo dohody, ktoré obsahujú ustanovenia o otázkach, na ktoré sa vzťahujú kritériá trvalej udržateľnosti stanovené v článku 17 ods. 2 až 5, Komisia môže rozhodnúť, že tieto dohody preukazujú, že biopalivá a biokvapaliny vyrobené zo surovín vypestovaných v týchto krajinách spĺňajú príslušné kritériá trvalej udržateľnosti. ...

Komisia môže rozhodnúť, že dobrovoľné vnútroštátne alebo medzinárodné systémy ustanovujúce normy pre výrobu produktov z biomasy obsahujú presné údaje na účely článku 17 ods. 2 alebo sa v nich preukazuje, že dodávky biopalív spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti stanovené v článku 17 ods. 3 až 5. ...

...

5. Komisia prijíma rozhodnutia uvedené v odseku 4, iba ak predmetná dohoda alebo systém spĺňa primerané kritériá spoľahlivosti, transparentnosti a nezávislého auditu. ...

6. Rozhodnutia podľa odseku 4 sa prijímajú v súlade s poradným postupom uvedeným v článku 25 ods. 3. Takéto rozhodnutia sú platné najviac 5 rokov.

7. Ak hospodársky subjekt poskytne dôkaz alebo údaje získané v súlade s dohodou alebo systémom, ktorý bol predmetom rozhodnutia podľa odseku 4, členský štát nebude v rozsahu uvedeného rozhodnutia od dodávateľa požadovať poskytnutie ďalších dôkazov o splnení kritérií trvalej udržateľnosti stanovených v článku 17 ods. 2 až 5 ani informácií o opatreniach uvedených v druhom pododseku odseku 3 tohto článku.

...“

12. V zmysle odôvodnenia 94:

„Keďže opatrenia ustanovené v článkoch 17 až 19 ovplyvňujú aj fungovanie vnútorného trhu tým, že harmonizujú kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny na účely ich započítania do plnenia cieľov podľa tejto smernice, čím zjednodušujú v súlade s článkom 17 ods. 8 obchodovanie s biopalivami a biokvapalinami, ktoré spĺňajú tieto podmienky, medzi členskými štátmi, vychádzajú tieto opatrenia z článku 95 zmluvy.“

B – Vnútroštátne právo

13. Smernica 2009/28 bola prebratá do švédskeho právneho poriadku zákonom (2010:598) o kritériách trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny⁸, ktorý bol vykonaný vyhláškou (2011:1088) o kritériách trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny⁹. Oba právne akty boli doplnené predpismi Statens Energimyndighet (Štátny energetický úrad, Švédsko; ďalej len „energetický úrad“) o kritériách trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny¹⁰.

14. § 1 písm. a) kapitoly 3 zákona 2010/598 obsahuje určité doplňujúce spresnenia týkajúce sa postupu overovania trvalej udržateľnosti biopalív. Okrem iného stanovuje, že oznamovateľ zaručí pomocou overovacieho systému, aby biopalivá boli trvalo udržateľné, a na tento účel uzavrie dohody s hospodárskymi subjektmi pôsobiacimi v celom výrobnom reťazci a odoberie vzorky v ich prevádzkarňach. Na overovací systém musí dohliadať nezávislý kontrolór, ktorý overí, či je tento systém presný, spoľahlivý a chránený voči podvodom. Súčasťou tohto dohľadu je tiež hodnotenie metódy a frekvencie odberu vzoriek, ako aj posúdenie informácií, ktoré poskytol oznamovateľ v súvislosti so svojím overovacím systémom, pričom nezávislý kontrolór vystaví certifikát, v ktorom uvedie svoj názor na tento systém. Vláda alebo orgán určený vládou môže prijať doplňujúce predpisy týkajúce sa overovacieho systému a jeho kontroly.

15. Podľa § 14 vyhlášky 2011/1088 je HB systémom na overovanie trvalej udržateľnosti biopalív za rovnakých podmienok, ako vyplývajú z článku 18 ods. 1 smernice 2009/28. Energetický úrad môže prijať doplňujúce predpisy týkajúce sa overovacieho systému a jeho kontroly.

16. Energetický úrad využil toto splnomocnenie na prijatie STEMFS 2011/2. § 2 kapitoly 3 STEMFS stanovuje, že oznamovateľ zaručí pomocou svojho overovacieho systému, aby bolo možné vysledovať biopalivá od miesta vypestovania, vytvorenia alebo zberu surovín až po spotrebu paliva alebo po okamih, keď nastane splatnosť dane.

17. Podľa § 3 kapitoly 3 STEMFS 2011/2:

„Hmotnostná bilancia sa podľa § 14 prvého odseku bodu 3 vyhlášky o kritériách trvalej udržateľnosti splní v presne vymedzenom mieste a splní sa v lehote, ktorá je prispôbená výrobnému reťazcu.

Miestom podľa prvého odseku môžu byť všetky daňové sklady oznamovateľa podľa zákona (1994:1766) o dani z energie.“

8 Lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (ďalej len „zákon 2010/598“).

9 Förordning (2011:1088) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (ďalej len „vyhláška 2011/1088“).

10 Statens energimyndighets föreskrifter om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (ďalej len „STEMFS 2011/2“).

II – Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

18. Spoločnosť E.ON Biofor Sverige AB (ďalej len „E.ON Biofor“) kupuje trvalo udržateľný bioplyn v Nemecku od sesterskej spoločnosti a odosiela ho cez Dánsko do Švédska, pričom vo všetkých fázach zostáva jeho vlastníkom. Podľa jej opisu skutkového stavu nemecká spoločnosť vpúšťa bioplyn v presne vymedzenom bode nemeckej plynárenskej siete, pričom v tomto mieste dochádza k prevodu vlastníckeho práva na švédsku spoločnosť E.ON Biofor, ktorá následne odoberie isté množstvo z plynárenskej siete v bode, ktorý je tiež presne a jednoznačne vymedzený (hranica medzi nemeckou a dánskou sieťou). Plyn potom pri meste Dragör opustí dánsku sieť a vstúpi do švédskej siete.

19. Za každú dodávku a každý odber z vnútroštátnej plynárenskej siete zodpovedá jediný hospodársky subjekt, ktorý musí mať uzatvorenú zmluvu o distribúcii alebo kúpe v hraničnom bode, aby nebolo možné dvakrát predať alebo kúpiť ten istý objem, čo by vyvolalo nerovnováhu v systéme. Pre každú dodávku, ktorá sa dodá v plnom rozsahu do hraničného bodu vnútroštátnych plynárenských sietí, existuje certifikát trvalej udržateľnosti REDCert DE, vystavený v súlade s nemeckým vnútroštátnym systémom uplatňovania metódy HB. Tento certifikát zaručuje, že bioplyn, ktorý bol prepravený a vložený, zodpovedá kritériám trvalej udržateľnosti a nebol predaný tretej osobe. Uvedený certifikát možno získať len raz a švédskej spoločnosti E.ON Biofor ho priamo doručuje jej nemecká sesterská spoločnosť.

20. Energetický úrad 3. septembra 2013 v súlade s § 3 STEMFS 2011/2 vyzval spoločnosť E.ON Biofor, aby upravila svoj systém na overovanie trvalej udržateľnosti bioplynu s cieľom zabezpečiť, aby sa HB uskutočnila v „presne vymedzenom mieste“.

21. Podľa energetického úradu je možné – pri zachovaní vlastností trvalej udržateľnosti – vložiť trvalo udržateľný bioplyn do švédskej plynárenskej siete a predať zodpovedajúce množstvo bioplynu s uvedeným označením kdekoľvek vo Švédsku, aj keď fyzicky nejde o ten istý plyn. Vo výzve adresovanej spoločnosti E.ON Biofor však energetický úrad uviedol, že ten istý princíp nemôže platiť za štátnymi hranicami.

22. Energetický úrad zastáva názor, že dôvodom, pre ktorý dovoz bioplynu prostredníctvom plynárenskej siete nespĺňa požiadavku metódy HB, je, že táto metóda sa neuplatňuje v „presne vymedzenom mieste“, ako to vyžaduje § 3 kapitoly 3 STEMFS 2011/2. Bioplyn, ktorý E.ON Biofor dovážala do Švédska, teda nemohol byť zahrnutý do švédskeho systému na overovanie trvalej udržateľnosti.¹¹

23. E.ON Biofor podala na vnútroštátnom súde proti rozhodnutiu energetického úradu žalobu, ktorou sa domáhala, aby súd zrušil bod 4 výzvy, s čím energetický úrad nesúhlasil.

24. Vzhľadom na protichodné tvrdenia Förvaltningsrätten i Linköping (Správny súd prvého stupňa Linköping, Švédsko) prerušil konanie a položil Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

- „1. Majú sa pojmy ‚hmotnostná bilancia‘ a ‚zmes‘ uvedené v článku 18 ods. 1 smernice [o obnoviteľných zdrojoch energie] vykladať v tom zmysle, že členské štáty majú povinnosť povoliť obchodovanie s bioplynom medzi členskými štátmi prostredníctvom prepojenej plynárenskej siete?
2. Ak je odpoveď na prvú otázku záporná, je v takom prípade dotknuté ustanovenie smernice zlučiteľné s článkom 34 ZFEÚ napriek skutočnosti, že jeho uplatnenie môže mať za následok obmedzenie obchodu?“

¹¹ Dovezený bioplyn teda už nebol klasifikovaný podľa švédskych právnych predpisov ako trvalo udržateľný a nebolo možné uplatniť naň daňové zvýhodnenie podľa zákona (1994:1776) o dani z energie [Lagen (1994:1776) om skatt på energi], ktoré umožňuje predávať bioplyn za cenu, ktorou možno konkurovať plynu získanému z fosilných palív.

25. Písomné pripomienky predložili obaja účastníci konania vo veci samej, Európsky parlament, Rada, Komisia, ako aj holandská a estónska vláda. E.ON Biofor, energetický úrad a tri uvedené európske inštitúcie sa zúčastnili na pojednávaní, ktoré sa konalo 26. októbra 2016.

III – Pripomienky účastníkov konania

A – O prvej prejudiciálnej otázke

26. Európsky parlament, Rada a Komisia sa domnievajú, že článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 ukladá len povinnosť použiť HB ako technický postup na overenie splnenia kritérií trvalej udržateľnosti bioplynu. Uvedené ustanovenie zakotvuje len minimálne požiadavky, ktoré musia členské štáty stanoviť pri uplatňovaní metódy HB. Medzi týmito podmienkami sa nenachádza nijaké geografické obmedzenie, a preto si členské štáty môžu vybrať, či stanovia alebo nestanovia uplatnenie HB na obchodovanie s bioplynom v rámci Spoločenstva prostredníctvom siete prepojených vnútroštátnych plynovodov.

27. Podľa týchto inštitúcií Únie článok 18 ods. 1 nemá vplyv na obchodovanie s bioplynom v rámci Spoločenstva, čo je vecná oblasť, ktorú toto ustanovenie neupravuje. Komisia zastáva názor, že smernica 2009/28 neobsahuje nijaké ustanovenie o voľnom pohybe, ktoré by ukladalo členským štátom povinnosť povoliť predaj bioplynu, ktorý sa v súlade s právnymi predpismi predáva ako trvalo udržateľný bioplyn v iných členských štátoch, ako trvalo udržateľného bioplynu.

28. Podľa ich názoru teda článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 nemožno vykladať v tom zmysle, že núti členské štáty, aby povolili predaj bioplynu dovezeného z iných členských štátov prostredníctvom siete prepojených vnútroštátnych plynovodov ako trvalo udržateľného bioplynu.

29. Holandská vláda sa pripája k tomuto názoru, ale dodáva, že ak Švédsko povolí možnosť použiť postup HB vo svojej vnútroštátnej plynárenskej sieti, malo by ju povoliť aj v prípade dovozu bioplynu z iných členských štátov. Tento záver navyše odôvodňuje existencia vnútroštátnych a medzinárodných dobrovoľných systémov, ktoré Komisia schvaľuje v súlade s článkom 18 ods. 4 smernice 2009/28 a ktoré uľahčujú cezhraničný obchod s bioplynom.

30. E.ON Biofor sa domnieva, že článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 odporuje vnútroštátna právna úprava, ktorá bráni tomu, aby sa bioplyn dovezený z iného členského štátu prostredníctvom plynovodov predával ako trvalo udržateľný bioplyn, ak tento dovezený bioplyn spĺňa podmienky stanovené na používanie systému HB.

31. Podľa jej názoru bioplyn dovážaný z Nemecka do Švédska v tomto prípade spĺňa uvedené podmienky. V plynárenskej sieti sa zmieša plyn s rôznymi vlastnosťami trvalej udržateľnosti, pričom je zaručený fyzický vzťah medzi výrobou a spotrebou, keďže vkladanie a odoberanie bioplynu sa uskutočňuje v sieti prepojených vnútroštátnych plynovodov, ktorá je presne vymedzeným fyzickým priestorom.

32. E.ON navyše uvádza, že certifikáty, ktoré predkladá, umožňujú energetickému úradu overiť, či má súčet všetkých dodávok, ktoré odoberá zo zmesi vo Švédsku, rovnaké vlastnosti trvalej udržateľnosti ako dodávky vložené do tej istej zmesi v Nemecku.

33. E.ON Biofor zastáva názor, že jej výklad je v súlade s cieľmi normotvorcu Únie, lebo preprava bioplynu plynovodom je menej nákladná a menej znečisťuje životné prostredie ako cestná, lodná alebo železničná doprava. Cezhraničný obchod podporuje spotrebu bioplynu, čo má kladný vplyv na zníženie emisií skleníkových plynov, ktoré je cieľom smernice 2009/28. Naproti tomu, ak by sa odmietla metóda HB pri obchodovaní v rámci Spoločenstva pomocou plynovodov, zvýšili by sa tým náklady na prepravu bioplynu.

34. Estónska vláda a energetický úrad zastávajú opačný názor. Uvádzajú, že cieľom článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 nie je harmonizovať obchod s bioplynom v Únii, a preto ho nemožno vykladať tak, že ukladá členským štátom povinnosť povoliť uplatňovanie metódy HB v prípade bioplynu dovezeného prostredníctvom prepojenej plynárenskej siete.

35. Podľa energetického úradu si metóda HB vyžaduje kontrolu vysledovateľnosti bioplynu od výroby po spotrebu, ktorá sa musí vykonať v „presne vymedzenom mieste“, v ktorom kontrolný orgán môže overiť, či dodávky bioplynu vložené a odobraté zo zmesi sú trvalo udržateľné. Túto kontrolu nemožno uskutočniť v prepojenej sieti vnútroštátnych plynovodov, keďže neexistuje európsky orgán, ktorý by na ňu dohliadal. Ak by sa v tejto situácii povolilo uplatnenie metódy HB, v skutočnosti by to znamenalo pripustiť používanie systému obchodovateľných certifikátov (*book and claim*).

B – O druhej prejudiciálnej otázke

36. Čo sa týka platnosti článku 18 ods. 1 smernice 2009/28, Parlament a Rada sa domnievajú, že toto ustanovenie nepredstavuje obmedzenie obchodovania s bioplynom v rámci Spoločenstva, a preto nie je v rozpore so zákazom opatrení, ktoré majú rovnaký účinok ako obmedzenia dovozu (článok 34 ZFEÚ). Dodávajú, že ak by toto ustanovenie vyvolávalo uvedené obmedzenia, tieto by boli odôvodnené naliehavou požiadavkou ochrany životného prostredia a boli by v súlade so zásadou proporcionality.

37. Komisia a estónska vláda tvrdia, že využívanie metódy HB vytvára prekážku obchodu s bioplynom v rámci Spoločenstva, čo v zásade odporuje článku 34 ZFEÚ, ale je odôvodnené ochranou životného prostredia. Normotvorca Únie tým, že si zvolil HB ako metódu kontroly trvalej udržateľnosti bioplynu, neuplatnil svoju mieru voľnej úvahy neprimerane. Energetický úrad, ktorý tiež podporuje tento názor, uvádza ako doplňujúce odôvodnenie potrebu zabezpečiť dodávky energie.

38. Podľa názoru spoločnosti E.ON Biofor by však článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 odporoval článku 34 ZFEÚ, ak by sa konštatovalo, že sa ním vykonáva úplná harmonizácia a že nezaručuje voľný pohyb trvalo udržateľného bioplynu v rámci Spoločenstva prostredníctvom plynovodov. Okrem toho dodáva, že švédске opatrenie spočívajúce v povolení HB v prípade švédskeho bioplynu vo vnútroštátnej plynárenskej sieti a zákaze HB v prípade bioplynu dovezeného prostredníctvom siete prepojených vnútroštátnych plynovodov porušuje článok 34 ZFEÚ. Domnieva sa, že toto obmedzenie je diskriminačné a nie je odôvodnené ochranou životného prostredia ani bezpečnosťou dodávok energie, keďže nie je v súlade so zásadou proporcionality.

IV – Analýza prejudiciálnych otázok

39. Keďže v návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa žiada o výklad pojmov „hmotnostná bilancia“ a „zmes“, ktoré sú uvedené v článku 18 ods. 1 smernice 2009/28, ako aj o rozhodnutie o zlučiteľnosti uvedeného ustanovenia s článkom 34 ZFEÚ, považujem za nevyhnutné uviesť niekoľko úvodných poznámok týkajúcich sa týchto pojmov.

40. Článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 vyžaduje použitie metódy HB na overenie dodržania kritérií trvalej udržateľnosti stanovených v článku 17 ods. 2 až 6 tejto smernice, ktorých splnenie je nevyhnutné na to, aby sa bioplyn považoval za trvalo udržateľné biopalivo.

41. Toto označenie alebo „zelená etiketa“ je *conditio sine qua non* na to, aby sa spotreba tohto biopaliva zohľadnila na účely: a) posúdenia plnenia povinnosti členských štátov znižovať emisie skleníkových plynov, b) posúdenia plnenia povinností využívať energiu z obnoviteľných zdrojov energie a c) získania rôznych druhov podpory zavedenej členskými štátmi s cieľom podporiť spotrebu energie z obnoviteľných zdrojov energie.

42. Cieľom kritérií trvalej udržateľnosti v zmysle článku 17 ods. 2 až 6 smernice 2009/28 je zabrániť tomu, aby sa v oblastiach s veľkou ekologickou hodnotou¹² mohla vyrábať biomasa na výrobu biopalív. Suroviny používané pri výrobe bioplynu musia navyše spĺňať environmentálne požiadavky vyplývajúce z poľnohospodárskych predpisov Únie.¹³ Kritériá trvalej udržateľnosti bioplynu konkrétne zodpovedajú obom cieľom.

43. Smernicou 2009/28 sa vykonáva úplná harmonizácia kritérií trvalej udržateľnosti bioplynu, takže členské štáty nemôžu stanoviť ďalšie kritériá podľa článku 17 ods. 8 ani prestať používať niektoré z kritérií uvedených v článku 17 smernice 2009/28.¹⁴

44. Je logické, že treba overiť, či predávaný bioplyn spĺňa kritériá trvalej udržateľnosti, čo možno overiť rôznymi technikami a postupmi, z ktorých bola v smernici 2009/28 vybratá metóda HB. Táto voľba znamenala odmietnutie:

- metódy zachovania totožnosti, ktorá bráni zmiešaniu biopalív medzi sebou alebo s palivami iného typu, lebo vyžaduje, aby biopalivo zostalo úplne oddelené a bolo identifikovateľné od fázy výroby až po fázu spotreby. Normotvorca Únie neschválil túto metódu vzhľadom na vysoké administratívne a prepravné náklady, ktoré sú s ňou spojené;¹⁵
- metóda obchodovateľných certifikátov (*book and claim*)¹⁶, ktorá by umožnila dodávateľom preukázať, že dodávka paliva, ktorú predávajú, bola získaná z obnoviteľných zdrojov energie. V prípade tejto metódy by neexistovala priama súvislosť medzi predávaným biopalivom a jeho výrobou z biomasy, ktorá by spĺňala kritériá trvalej udržateľnosti, takže hospodárske subjekty by nemuseli preukázať nijakú výsledovateľnosť a administratívne náklady spojené s touto metódou by boli minimálne.

45. Pripomínam, že normotvorca Únie sa priklonil k stanoveniu povinnosti používať metódu HB ako kompromisnej možnosti z uvedených dvoch možností, lebo táto metóda pripúšťa zmiešanie rôznych biopalív na účely ich predaja a zároveň zaručuje výsledovateľnosť biopaliva od výroby až po spotrebu. Z metódy HB vyplýva distribútorovi povinnosť mať dokumentáciu, ktorá preukazuje, že do distribučnej siete bolo vložené rovnaké množstvo biopaliva ako množstvo paliva, ktoré z nej bolo

12 Napríklad pôda s vysokou biologickou rozmanitosťou (pralesy a zalesnené plochy, oblasti určené na ochranu prírody alebo na ochranu vzácnych alebo ohrozených druhov alebo ekosystémov, trávne porasty s vysokou rozmanitosťou) alebo s veľkými zásobami uhlíka (mokrade, zalesnené oblasti alebo oblasti s vysokými stromami) a rašeliniská.

13 Nariadenie Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003 (Ú. v. EÚ L 30, 2009, s. 16).

14 Tento názor vyjadrila Komisia vo svojom oznámení o uplatňovaní systému trvalej udržateľnosti biopalív a biokvapalín v EÚ v praxi a o pravidlách započítavania pre biopalivá (Ú. v. EÚ C 160, 2010, s. 8).

15 Komparatívna analýza výhod a nevýhod týchto troch metód sa nachádza vo Final report for Task 1 in the context of the project ENER/C1/2010-431, VAN DE STAAIJ, J., VAN DEN BOS, A., TOOP, G., ALBERICI, S., YILDIZ, I.: *Analysis of the operation of the mass balance system and alternatives*, 2012.

16 Pozri dokument SEK/2008/0085 v konečnom znení z 23. januára 2008, Commission staff working document – Impact assessment – Document accompanying the package of implementation measures for the EU's objectives on climate change and renewable energy for 2020, s. 148.

odobraté, získanú v súlade s kritériami trvalej udržateľnosti podľa článku 17 ods. 2 až 6 smernice 2009/28. Administratívne náklady, ktoré sú spojené s uplatňovaním tejto metódy, sú vyššie ako administratívne náklady spojené s obchodovateľnými certifikátmi, ale táto metóda je účinnejšia z hľadiska podpory výroby biopalív.¹⁷

46. Podľa odôvodnenia 76 smernice 2009/28 mala Komisia preskúmať iné postupy overovania biopalív a v rokoch 2010 a 2012 informovať (článok 18 ods. 2) Európsky parlament a Radu o fungovaní metódy HB a o možnosti schváliť iné metódy. Komisia vo svojej správe dospela k záveru, že metóda HB je stále najvhodnejšia.¹⁸

47. Domnievam sa, že článkom 18 ods. 1 smernice 2009/28 sa čiastočne harmonizuje spôsob, akým sa má uplatňovať metóda HB,¹⁹ pričom toto ustanovenie v každom prípade stanovuje tri podmienky, podľa ktorých táto metóda musí

- umožniť, aby sa dodávky suroviny alebo biopalív s rôznymi vlastnosťami trvalej udržateľnosti zmiešali,
- vyžadovať, aby informácie o vlastnostiach trvalej udržateľnosti a veľkostiach dodávok uvedených ostali pripísané danej zmesi,
- stanoviť, že pre súhrn všetkých dodávok odobratých zo zmesi sa opisujú rovnaké vlastnosti trvalej udržateľnosti v rovnakých množstvách, ako súhrn všetkých dodávok pridaných do zmesi.

48. Na základe tejto čiastočnej harmonizácie smernica 2009/28 umožňuje zavedenie metódy HB do praxe prostredníctvom niektorého z týchto systémov:

- vnútroštátny vykonávací systém zavedený príslušným orgánom každého členského štátu v súlade s článkom 18 ods. 3 smernice 2009/28,
- vnútroštátne alebo medzinárodné dobrovoľné systémy uznané Komisiou podľa požiadaviek stanovených v článku 18 ods. 4 a 5 smernice 2009/28,
- medzinárodný systém upravený v dvojstrannej alebo mnohostrannej dohode, ktorú uzavrela Únia s tretími krajinami a ktorú Komisia uznala na tento účel.

49. Únia v súčasnosti nemá uzatvorenú nijakú dohodu s tretími štátmi a metóda HB sa uplatňuje buď prostredníctvom vnútroštátnych systémov (ako je švédsky systém, o ktorý ide v prejednávanej veci), alebo prostredníctvom devätnástich dobrovoľných systémov, ktoré Komisia doteraz schválila.²⁰

17 V tomto zmysle sa v odôvodnení 76 smernice 2009/28 uvádza, že zmeny v správaní účastníkov trhu „sa dosiahn[u] len vtedy, ak biopalivá a biokvapaliny spĺňajúce tieto kritériá bude možné, na rozdiel od tých, ktoré ich nespĺňajú, predávať za vyššie ceny. Podľa metódy hmotnostnej bilancie overovania súladu existuje fyzická väzba medzi výrobou biopalív a biokvapalín, ktoré spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti, a spotrebou biopalív a biokvapalín v Spoločenstve, čím sa zabezpečuje vhodná rovnováha medzi ponukou a dopytom a cenová prémia, ktorá je vyššia ako v systémoch bez takejto väzby. Aby sa teda zaručilo, že biopalivá a biokvapaliny, ktoré spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti, je možné predávať za vyššiu cenu, na overenie súladu by sa mala používať metóda hmotnostnej bilancie. Tak by sa zachovala integrita systému a súčasne by sa zabránilo zbytočnému zataženiu priemyslu“.

18 Pozri dokument SEK/2010/0129 v konečnom znení z 31. januára 2011, Commission Staff Working Document Report on the operation of the mass balance verification method for the biofuels and bioliquids sustainability scheme in accordance with Article 18(2) of Directive 2009/28/EC.

19 V oznámení Komisie o dobrovoľných schémach a určených hodnotách v rámci schémy EÚ týkajúcej sa trvalej udržateľnosti biopalív a biokvapalín (Ú. v. EÚ C 160, 2010, s. 1) sú uvedené doplňujúce údaje o spôsobe používania metódy HB ako postupu na zabezpečenie procesu spotrebiteľského reťazca biopalív, ktorý je spôsobilý zaručiť výsledovateľnosť splnenia kritérií trvalej udržateľnosti od fázy výroby až po ich konečnú spotrebu. Komisia spresnila, že hmotnostná bilancia je systém, v ktorom „vlastnosti trvalej udržateľnosti“ zostávajú pripísané „dodávkam“, a že ak sa zmiešajú dodávky s rôznymi vlastnosťami trvalej udržateľnosti, jednotlivé veľkosti a vlastnosti trvalej udržateľnosti každej dodávky ostávajú pripísané tejto zmesi. Ak dôjde k rozdeleniu zmesi, všetkým odobraným dodávkam zo zmesi je možné pripísať akýkoľvek súbor vlastností trvalej udržateľnosti (spolu s veľkosťami), pokiaľ kombinácia všetkých dodávok odobraných zo zmesi má tú istú veľkosť pre každý súbor vlastností trvalej udržateľnosti, ktoré sa nachádzali v zmesi.

20 Sú dostupné na <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/renewable-energy/biofuels/voluntary-schemes>.

A – Prvá prejudiciálna otázka: výklad článku 18 ods. 1 smernice 2009/28

50. Vnútroštátny súd sa svojou prvou prejudiciálnou otázkou pýta, či článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 tým, že stanovuje využívanie metódy HB, ukladá povinnosť povoliť obchodovanie s bioplynom medzi členskými štátmi prostredníctvom prepojenej plynárenskej siete.

51. Ako už bolo uvedené, skutočnosťou, ktorá vyvolala spor, je požiadavka, aby sa HB vykonávala v „presne vymedzenom mieste“ vo Švédsku, pričom energetický úrad z tohto dôvodu oznámil spoločnosti E.ON Biofor, že sieť prepojených vnútroštátnych plynovodov nespĺňa uvedenú požiadavku.

52. Článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 v skutočnosti nezaraďuje medzi požiadavky týkajúce sa HB povinnosť, aby sa HB vykonala v presne vymedzenom mieste. Zmienka o „mieste“ sa objavuje v oznámení Komisie z roku 2010, v ktorom sa – v súvislosti s jednotlivými formami, ktoré môže mať zmes biopalív – konštatuje, že „dodávky [sú] zvyčajne v kontakte, ako napríklad v kontajneri, v spracovateľskom alebo zásobovacom zariadení alebo mieste (definovanom ako zemepisná poloha s presnými hranicami, kde sa môžu produkty zmiesiť)“.²¹

53. Z tohto spresnenia Komisie nevyplýva nijaká ďalšia požiadavka na využívanie metódy HB popri požiadavkách uvedených v článku 18 ods. 1 smernice 2009/28. Preto možno zmiešať bioplyny s rôznymi úrovňami trvalej udržateľnosti a bioplyny s plynom pochádzajúcim z fosílnych palív, pričom k zmiešaniu musí dôjsť v geografickom mieste, ktoré to umožňuje (kontajner, spracovateľské alebo zásobovacie zariadenie, plynovody atď.).

54. Keďže článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 stanovuje len základné technické požiadavky na uplatňovanie metódy HB, ktoré som spomenul vyššie,²² nemá vplyv na obchod s bioplynom v rámci Spoločenstva prostredníctvom plynovodov. Súhlasím s Komisiou, Radou a Parlamentom v tom, že toto ustanovenie nevyžaduje ani nezakazuje uplatnenie uvedenej metódy pri cezhraničnom obchodovaní s bioplynom.

55. Je úlohou členských štátov stanoviť pravidlá upravujúce metódu HB s cieľom konkretizovať jej uplatňovanie a zaručiť dodržiavanie podmienok uvedených v článku 18 ods. 1 smernice 2009/28. Členské štáty teda môžu stanoviť, že HB sa vykonáva buď vo výrobných zariadeniach, alebo vo vnútroštátnej plynárenskej sieti (ako to schválilo Švédsko, Nemecko a Holandsko), alebo v prepojenej sieti vnútroštátnych plynovodov, pokiaľ je možné zaručiť proces spotrebiteľského reťazca a výsledovateľnosť bioplynu.

56. Úplná harmonizácia kritérií trvalej udržateľnosti, stanovenie povinnosti používať HB na overenie, či bioplyn spĺňa tieto kritériá, a čiastočná harmonizácia technických podmienok používania HB bezpochyby podporujú obchodovanie s týmto biopalívom v rámci Spoločenstva. V odôvodnení 94 smernice 2009/28 sa spomína práve harmonizačný účel článkov 17 a 18 tejto smernice, pričom v tomto odôvodnení je uvedené, že právnym základom na ich prijatie je článok 95 ZES (článok 114 ZFEÚ) a že ich cieľom je „zjednodušiť... obchodovanie s biopalívami a biokvapalinami... medzi členskými štátmi“.

²¹ Oznámenie Komisie citované v poznámke pod čiarou 19, bod 2.2.3.

²² Pozri bod 47 týchto návrhov.

57. Ako však Komisia uviedla vo svojich pripomienkach, v smernici 2009/28 sa nenachádza nijaké ustanovenie, ktoré by zaručovalo bezpodmienečný voľný pohyb bioplynu medzi členskými štátmi, pričom členské štáty môžu zaviesť rôzne systémy uplatňovania HB spôsobujúce obmedzenia obchodovania s trvalo udržateľným bioplynom v rámci Spoločenstva. Na to, aby všetky vnútroštátne systémy boli podobné, a tak bol zaručený voľný pohyb bioplynu, ktorý sa v súlade s právnymi predpismi predáva v rámci ktoréhokoľvek z nich, by bola potrebná úplná harmonizácia podmienok používania metódy HB.

58. Bez tejto úplnej harmonizácie môžu hospodárske subjekty dosiahnuť cezhraničný voľný pohyb bioplynu len pomocou dobrovoľných systémov overovania, ktoré povolila Komisia v súlade s článkom 18 ods. 4 smernice 2009/28. Energetický úrad v tejto súvislosti uznáva, že je ochotný akceptovať trvalo udržateľný bioplyn dovezený s niektorým z týchto certifikátov,²³ pokiaľ sa vzťahujú na cezhraničný obchod, ako je to v prípade systémov International Sustainability and Carbon Certification (ISCC), REDcert EU a NTA 8080.²⁴

59. Preto navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prvú prejudiciálnu otázku tak, že výklad pojmov „hmotnostná bilancia“ a „zmes“ uvedených v článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 členským štátom nebráni ani od nich nevyžaduje, aby bezpodmienečne povolili obchodovanie s trvalo udržateľným bioplynom prostredníctvom prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov.

B – Druhá prejudiciálna otázka: zlučiteľnosť článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 s článkom 34 ZFEÚ

60. Vnútroštátny súd sa pre prípad, ak by bola odpoveď na prvú otázku záporná, pýta Súdneho dvora na prípadnú nezlučiteľnosť článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 s článkom 34 ZFEÚ, ktorý zakazuje opatrenia s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu.

61. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa zákaz v zmysle článku 34 ZFEÚ „vzťahuje nielen na vnútroštátne opatrenia, ale aj na opatrenia, ktoré prijímajú inštitúcie Únie“, takže tento zákaz musia rešpektovať aj ustanovenia sekundárneho práva.²⁵

²³ Body 30 až 32 jej písomných pripomienok.

²⁴ Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/1361 z 9. augusta 2016 o uznaní systému s názvom „International Sustainability & Carbon Certification system“ na preukazovanie súladu s kritériami trvalej udržateľnosti podľa smerníc Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES a 2009/28/ES (Ú. v. EÚ L 215, 2016, s. 33), vykonávacie rozhodnutie Komisie 2012/432/EÚ z 24. júla 2012 o uznaní schémy „REDcert“ na preukázanie súladu s kritériami udržateľnosti podľa smerníc Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES a 2009/28/ES (Ú. v. EÚ L 199, 2012, s. 24) a vykonávacie rozhodnutie Komisie 2012/452/EÚ z 31. júla 2012 o uznaní schémy „NTA 8080“ na preukázanie súladu s kritériami udržateľnosti podľa smerníc Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES a 2009/28/ES (Ú. v. EÚ L 205, 2012, s. 17).

²⁵ Rozsudky zo 17. mája 1984, Denkvit Nederland (15/83, EU:C:1984:183, bod 15), z 12. júla 2005, Alliance for Natural Health a i. (C-154/04 a C-155/04, EU:C:2005:449, bod 47), a z 12. júla 2012, Association Kokopelli (C-59/11, EU:C:2012:447, bod 80). Pozri tiež návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Y. Bot vo veci Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:37), kde sa navrhuje určiť, že článok 3 ods. 3 smernice 2009/28 je neplatný, lebo porušuje články 34 až 36 ZFEÚ, keďže členským štátom priznáva právomoc zakázať alebo obmedziť prístup výrobcov, ktorých zariadenia na výrobu zelenej elektrickej energie sa nachádzajú v inom členskom štáte, k ich systémom podpory.

62. Tento zákaz sa však uplatňuje na inštitúcie Únie menej prísne ako na členské štáty,²⁶ lebo Súdny dvor priznáva inštitúciám Únie širokú mieru voľnej úvahy pri vykonávaní ich harmonizačnej právomoci v oblasti výroby a predaja tovaru. Preto môžu tieto inštitúcie prijímať predpisy, ktoré dočasne ponechávajú v platnosti prekážky obchodu v rámci Spoločenstva, ako krok, ktorý predchádza ich definitívnemu odstráneniu.²⁷

63. Povinnosť používať metódu HB na overenie splnenia kritérií trvalej udržateľnosti bioplynu v zmysle článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 vyvoláva určitú prekážku obchodovania s týmto tovarom v rámci Spoločenstva, keďže núti hospodárske subjekty, aby niesli dodatočné administratívne a finančné náklady, ktoré by neexistovali, ak by bola vybraná metóda obchodovateľných certifikátov (či dokonca úplná deregulácia, ktorá by poskytla hospodárskym subjektom neobmedzenú slobodu preukázať trvalú udržateľnosť svojho bioplynu inými prostriedkami).

64. Okrem toho, ako som už uviedol, čiastočná harmonizácia týkajúca sa metódy HB vyplývajúca z článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 poskytuje členským štátom možnosť zaviesť rôzne vnútroštátne systémy na jej používanie, takže bioplyn, ktorý sa považuje za trvalo udržateľný podľa jedného vnútroštátneho systému, sa nemusí považovať za trvalo udržateľný v inom členskom štáte. Úplná harmonizácia by zabránila vzniku týchto technických prekážok a zaručila by, aby mohol byť trvalo udržateľný bioplyn, ktorý bol v súlade s právnymi predpismi vyrobený a uvedený na trh v jednom členskom štáte, s tou istou „etiketou“ dovezený do ostatných štátov Únie na účely jeho distribúcie v týchto štátoch.

65. Obmedzenia obchodu v rámci Spoločenstva vyplývajúce z použitia metódy HB (ktoré by mohli prípadne odporovať zákazu podľa článku 34 ZFEÚ) však môžu byť odôvodnené naliehavou požiadavkou ochrany životného prostredia, avšak musia byť v súlade so zásadou proporcionality. Nižšie uvedené úvahy týkajúce sa vnútroštátneho predpisu, ktorý ukladá povinnosť vykonať HB v presne vymedzenom mieste na území Švédska, možno uplatniť aj v tejto súvislosti s tým rozdielom, že právna úprava obsiahnutá v článku 18 smernice 2009/28 je všeobecná pre všetky štáty, bez akéhokoľvek diskriminačného alebo protekcionistického prvku, ktorý by porušoval kritérium proporcionality.

66. Okrem toho, hoci z článku 18 ods. 1 smernice 2009/28 vyplýva dočasné obmedzenie obchodu s bioplynom v rámci Spoločenstva, toto ustanovenie zároveň podporuje rozvoj tohto obchodu z dlhodobého hľadiska, čo znamená, že podľa už citovanej judikatúry Súdneho dvora ho nemožno považovať za opatrenie s rovnakým účinkom, ktoré je v rozpore s článkom 34 ZFEÚ. V prospech tohto záveru svedčia viaceré dôvody.

67. V prvom rade metóda HB sťažuje obchod v rámci Spoločenstva menej ako metóda zachovania totožnosti, ako som už uviedol vyššie,²⁸ a zároveň umožňuje kontrolu výsledovateľnosti trvalo udržateľného bioplynu.

26 Napríklad v rozsudku zo 14. decembra 2004, Arnold André (C-434/02, EU:C:2004:800, bod 59) Súdny dvor konštatoval: „Zákaz obchodovania s tabakovými výrobkami určenými na vnútorné použitie uvedený v článku 8 smernice 2001/37, ktorý predstavuje jedno z obmedzení stanovených v článku 28 ES [teraz článok 34 ZFEÚ], je však odôvodnený ochranou zdravia ľudí, ako to je uvedené aj v bode 56 tohto rozsudku. Nemôže sa preto považovať za porušenie ustanovenia článku 28 ES [teraz článok 34 ZFEÚ].“

27 Podľa ustálenej judikatúry „je potrebné priznať normotvorcovi Únie širokú mieru voľnej úvahy v oblasti, o akú ide aj v tomto prípade, v ktorej sa predpokladá prijatie politických, hospodárskych, ako aj sociálnych rozhodnutí z jeho strany a v rámci ktorej sa vyžaduje vykonanie komplexného hodnotenia zákonodarcom. V dôsledku toho len zjavne neprimeraná povaha opatrenia prijatého v tejto oblasti vo vzťahu k cieľu, ktorý príslušná inštitúcia sleduje, môže ovplyvniť platnosť takéhoto opatrenia“. Pozri najmä rozsudky zo 4. mája 2016, Philip Morris Brand a i. (C-547/14, EU:C:2016:325, bod 166) a z 10. decembra 2002, British American Tobacco (Investments) a Imperial Tobacco (C-491/01, EU:C:2002:741, bod 123).

28 Pozri body 43 a 44 týchto návrhov.

68. V druhom rade smernica 2009/28 v článku 18 ods. 4 umožnila, aby hospodárske subjekty využívali vnútroštátne a medzinárodné dobrovoľné systémy na uplatňovanie systému HB, pokiaľ ich uznala Komisia. Tieto dobrovoľné systémy sa môžu používať tak vo vnútroštátnom obchode v jednom štáte, ako aj v obchode v rámci Spoločenstva. Ich používanie hospodárskemu subjektu podľa článku 18 ods. 7 tejto smernice²⁹ zaručuje, že bioplyn, ktorého trvalá udržateľnosť bola preukázaná pomocou metódy HB, na ktorú sa vzťahuje ktorýkoľvek z týchto dobrovoľných systémov, sa môže uviesť na trh v inom členskom štáte za rovnakých podmienok ako bioplyn domáceho pôvodu overený pomocou metódy HB, ktorá zodpovedá vnútroštátnemu systému.

69. V treťom rade článok 18 ods. 9 smernice 2009/28 stanovuje možnosť nahradiť v budúcnosti metódu HB inou metódou, ktorá menej obmedzuje obchod v rámci Spoločenstva, napríklad metódou obchodovateľných certifikátov. Toto ustanovenie svedčí o tom, že metóda HB predstavuje prvý krok v podpore obchodu s bioplynom v rámci Spoločenstva, aj keď dočasne ponecháva v platnosti určité prekážky, ktoré sa budú môcť neskôr odstrániť.

70. Keďže výber metódy HB za podmienok, za akých bol vykonaný, vychádza z posúdenia rôznych faktorov (hospodárskej a technickej povahy), ktoré sú zjavne zložité, a vzhľadom na to, že podľa môjho názoru nejde o zjavne nevhodné opatrenie vo vzťahu k sledovanému cieľu, nie je dôvod domnievať sa, že článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 porušuje článok 34 ZFEÚ.

C – Zlučiteľnosť švédskej právnej úpravy s článkom 34 ZFEÚ

71. Súdny dvor rozhodol, že pokiaľ je určitá oblasť predmetom úplnej harmonizácie na úrovni Únie, každé vnútroštátne opatrenie, ktoré sa jej týka, sa musí posudzovať s ohľadom na ustanovenia tohto harmonizačného opatrenia a nie s ohľadom na primárne právo.³⁰ Každý vnútroštátny predpis, ktorým sa do vnútroštátneho právneho poriadku preberá smernica, ktorá stanovuje čiastočnú harmonizáciu, však musí byť v súlade s primárnym právom.³¹

72. Keďže článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 harmonizuje využívanie metódy HB na overenie, či je bioplyn trvalo udržateľný, len čiastočne, a nie úplne, švédsky vnútroštátny systém treba preskúmať z hľadiska článku 34 ZFEÚ.

73. Konkrétnejšie treba určiť, či podmienka, aby sa HB vykonala v presne vymedzenom mieste, akým je švédska plynárenská sieť, ale nie v prepojenej sieti vnútroštátnych plynovodov, predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu, ktoré článok 34 ZFEÚ zakazuje. Hoci vnútroštátny súd priamo nepoložil túto otázku, považujem za potrebné zaoberať sa ňou, aby bola Súdnemu dvoru poskytnutá užitočná odpoveď na vyriešenie sporu vo veci samej.

74. Podľa ustálenej judikatúry sa článok 34 ZFEÚ tým, že medzi členskými štátmi zakazuje opatrenia s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu, vzťahuje na akékoľvek vnútroštátne opatrenie, ktoré môže priamo alebo nepriamo, skutočne alebo potenciálne brániť obchodu v rámci Spoločenstva.³²

29 Pripomínam, že toto ustanovenie znie: „Ak hospodársky subjekt poskytne dôkaz alebo údaje získané v súlade s dohodou alebo systémom, ktorý bol predmetom rozhodnutia podľa odseku 4, členský štát nebude v rozsahu uvedeného rozhodnutia od dodávateľa požadovať poskytnutie ďalších dôkazov o splnení kritérií trvalej udržateľnosti stanovených v článku 17 ods. 2 až 5 ani informácií o opatreniach uvedených v druhom pododseku odseku 3 tohto článku.“

30 Rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 57 a citovaná judikatúra).

31 Rozsudky z 12. októbra 2000, Ruwet (C-3/99, EU:C:2000:560, bod 47) a z 18. septembra 2003, Bosal (C-168/01, EU:C:2003:479, body 25 a 26). V prípade úplnej harmonizácie prostredníctvom smerníc, ktoré pripúšťajú vnútroštátne opatrenia poskytujúce väčšiu mieru ochrany, sa Súdny dvor tiež domnieva, že tieto opatrenia musia byť zlučiteľné so zákazom stanoveným v článkoch 34 ZFEÚ až 36 ZFEÚ (rozsudok zo 16. decembra 2008, Gysbrechts a Santurel Inter, C-205/07, EU:C:2008:730, body 33 až 35).

32 Pozri najmä rozsudky z 11. júla 1974, Dassonville (8/74, EU:C:1974:82, bod 5), z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 66), z 11. septembra 2014, Essent Belgium (C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 77) a z 29. septembra 2016, Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:732, bod 96).

75. Opatrenie energetického úradu, ktoré sa bez rozdielu vzťahuje na akýkoľvek trvalo udržateľný bioplyn predávaný vo Švédsku, bez ohľadu na jeho pôvod, pritom bráni vykonaniu HB týkajúcej sa bioplynu dovezeného do prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov, čo sťažuje alebo bráni dovozu bioplynu z iných členských štátov prostredníctvom tejto siete.

76. Ak sa bioplyn, ktorý bol v súlade s právnymi predpismi vyrobený a uvedený na trh v Nemecku a ktorý v zásade spĺňa požiadavky trvalej udržateľnosti podľa článku 17 smernice 2009/28, nemôže doviezť do Švédska ako trvalo udržateľný bioplyn, pokiaľ sa prepravuje plynovodom, predmetné vnútroštátne opatrenie obmedzuje dovoz, a preto odporuje článku 34 ZFEÚ. Hoci – ako uvádza energetický úrad – tento bioplyn by sa mohol distribuovať ako bioplyn, ktorý nie je trvalo udržateľný, jeho výnosnosť pre hospodársky subjekt by sa znížila, keďže priaznivý daňový režim, vďaka ktorému bioplyn môže konkurovať fosílnym palivám, sa vzťahuje len na trvalo udržateľný bioplyn.

77. Podľa názoru energetického úradu švédsky predpis nebráni cezhraničnému obchodu s trvalo udržateľným bioplynom, ktorý môžu hospodárske subjekty doviezť z iných členských štátov plynovodom s využitím jedného z dobrovoľných systémov, ktoré schválila Komisia v súlade s článkom 18 ods. 4 smernice 2009/28.³³ Energetický úrad ďalej uvádza, že hospodárske subjekty môžu tiež využiť cestnú, železničnú alebo lodnú dopravu a následne vložiť tento dovezený bioplyn do švédskej plynárenskej siete.

78. Domnievam sa, že žiadne z týchto dvoch tvrdení nepostačuje na vylúčenie obmedzujúceho účinku predmetného opatrenia. Bioplyn by sa síce mohol skvapalniť a vyviezť do Švédska cestnou, námornou alebo železničnou dopravou, pričom by zostali zachované jeho vlastnosti a na účely kontroly jeho trvalej udržateľnosti by sa naň uplatnila metóda zachovania totožnosti, no – ako poznamenala E.ON Biofor – tieto spôsoby prepravy, ktoré sú odlišné od plynovodov, podstatne zvyšujú konečnú cenu tohto bioplynu, čím *de facto* bránia jeho dovozu do Švédska, keďže tento bioplyn by nemohol konkurovať švédskemu bioplynu.³⁴

79. Využitie dobrovoľného systému uplatňovania metódy HB by bolo jediným spôsobom, ako by hospodárske subjekty z iných štátov mohli vyviezť trvalo udržateľný bioplyn do Švédska, zatiaľ čo švédski výrobcovia bioplynu by mohli využiť jeden z týchto dobrovoľných systémov alebo aj švédsky vnútroštátny systém, ktorý môže byť pre ne výhodnejší. E.ON Biofor využila na preukázanie trvalej udržateľnosti svojho bioplynu nemecký vnútroštátny systém REDCert DE, a – ako uviedla na pojednávaní – ak by využila dobrovoľný systém kontroly HB schválený Komisiou, ako napríklad REDCert EU, vznikli by jej tým ďalšie náklady.

80. Predmetná prekážka dovozu bioplynu z iných členských štátov prostredníctvom plynárenskej siete by však mohla byť odôvodnená jedným z dôvodov všeobecného záujmu vymenovaných v článku 36 ZFEÚ alebo naliehavými požiadavkami. Súdny dvor uznal, že vnútroštátna právna úprava alebo prax, ktorá predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenia dovozu, môže byť odôvodnená týmito dôvodmi alebo požiadavkami. V oboch prípadoch musí byť vnútroštátne ustanovenie podľa zásady proporcionality spôsobilé zabezpečiť uskutočnenie sledovaného cieľa a nesmie prekročiť medze toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.³⁵

81. Opatrenie energetického úradu uľahčuje využívanie HB švédskym výrobcom bioplynu, keďže im dovoľuje zmiešať ho vo vnútroštátnej plynárenskej sieti a využiť metódu HB, čo je menej obmedzujúce ako prípadné uloženie povinnosti použiť ju v každom výrobnom závode. Toto opatrenie teda podporuje využívanie tejto energie z obnoviteľných zdrojov energie a z tohto hľadiska by mohlo byť odôvodnené

³³ Pozri bod 68 týchto návrhov.

³⁴ Podľa výpočtov spoločnosti E.ON Biofor by bol dovoz cestnou dopravou z Nemecka do Švédska 25- až 50-krát drahší než dovoz toho istého trvalo udržateľného bioplynu prostredníctvom plynovodov.

³⁵ Pozri najmä rozsudky z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 76) a z 11. decembra 2008, Komisia/Rakúsko (C-524/07, EU:C:2008:717, bod 54).

ochranou životného prostredia³⁶ a konkrétnejšie podporou bioplynu ako energie z obnoviteľných zdrojov energie,³⁷ ktorá prispieva k zníženiu emisií skleníkových plynov, ktoré sú jednou z hlavných príčin klimatických zmien, proti ktorým sa Únia a jej členské štáty zaviazali bojovať.³⁸ Švédske opatrenie má tiež kladný vplyv na zabezpečenie dodávok energie, keďže pomáha pokryť dopyt po bioplyne v doprave, čo je cieľom švédskeho systému daňových stimulov.

82. Toto opatrenie tým, že chráni životné prostredie a podporuje energiu z obnoviteľných zdrojov energie vo všeobecnosti a osobitne bioplyn, tiež nepriamo prispieva k ochrane zdravia a života osôb a zvierat, ako aj k ochrane rastlín, čo sú dôvody všeobecného záujmu uvedené v článku 36 ZFEÚ.³⁹

83. Rozhodnutie švédskeho energetického úradu však musí byť v súlade so zásadou proporcionality, čo znamená, že musí byť spôsobilé zabezpečiť uskutočnenie sledovaného cieľa a nesmie prekročiť medze toho, čo je nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

84. Domnievam sa, že obmedzenie metódy HB na švédsku plynárenskú sieť, s vylúčením prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov členských štátov EÚ, nie je striktné nevyhnutné na podporu využívania trvalo udržateľného bioplynu vo Švédsku. Práve naopak, spôsobuje, že je *de facto* nemožné dovážať do Švédska bioplyn z iných členských štátov, hoci jeho dovoz by zvýšil ponuku bioplynu a podporil by využívanie tohto biopaliva vo väčšej miere.

85. Zastávam názor, že neexistujú dostatočné dôvody na to, aby Švédsko bránilo hospodárskym subjektom, ktoré chcú dovážať trvalo udržateľný bioplyn overený pomocou metódy HB prostredníctvom siete plynovodov prepojených s inými štátmi Únie, v tom, aby ho dovážali, pokiaľ sú tieto subjekty schopné rovnocenným spôsobom, ako to robia švédski výrobcovia, preukázať, že je zaručená trvalá udržateľnosť ich bioplynu v súlade s článkom 18 smernice 2009/28 a s ich vnútroštátnym systémom uplatňovania metódy HB. Toto konštatovanie potvrdzuje skutočnosť, že Komisia môže prijať rozhodnutie, ktorým určí, že vnútroštátny systém uplatňovania metódy HB (ktorý jej bol oznámený) má automaticky za následok vzájomné uznanie, tak ako dobrovoľné systémy.⁴⁰

86. Švédsky energetický úrad sa pokúša odôvodniť svoj postup neexistenciou európskeho orgánu pre dohľad nad sieťou vnútroštátnych plynovodov, ktorý by bol schopný dohliadať na uplatňovanie metódy HB s cieľom zaručiť výsledovateľnosť dodávok trvalo udržateľného bioplynu, s ktorými sa obchoduje v rámci Spoločenstva, a zabrániť tomu, aby hospodárske subjekty mohli získať pre svoju výrobu alebo distribúciu viac ako jednu podporu. Na pojednávaní uvedený úrad zdôraznil, že v prípade bioplynu dovezeného z Nemecka do Švédska nie je možné overiť proces spotrebiteľského reťazca, lebo tento úrad nemôže kontrolovať nemeckých výrobcov bioplynu.

87. Domnievam sa, že toto tvrdenie nemožno uznať, keďže článok 18 ods. 4 smernice 2009/28 dovoľuje voľný pohyb trvalo udržateľného bioplynu prostredníctvom plynovodov, ak jeho výsledovateľnosť zaručujú dobrovoľné systémy schválené Komisiou. Ak hospodársky subjekt v súlade s vnútroštátnym systémom krajiny výroby preukáže, že v prípade dodávky trvalo udržateľného bioplynu dovezenej z niektorého členského štátu prostredníctvom plynovodov bola vykonaná HB, švédske orgány by mali uznať jeho dovoz a nemali by brániť jeho preprave v švédskej plynárenskej sieti.

36 Podľa údajov, ktoré poskytli účastníci konania, je bioplyn určený na použitie v doprave palivom, ktoré znečisťuje životné prostredie oveľa menej ako benzín alebo nafta, keďže produkuje až o 93 % menej emisií oxidu uhličitého na jednotku energie.

37 Pozri rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160, bod 73), z 11. septembra 2014, Essent Belgium (C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 91) a z 29. septembra 2016, Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:732, bod 84).

38 Ako sa výslovne uvádza v odôvodnení 1 smernice 2009/28, väčšie využívanie energie z obnoviteľných zdrojov energie je významnou súčasťou balíka opatrení na zníženie týchto emisií, dodržiavanie Kjótskeho protokolu a rýchlejšie dosiahnutie cieľov Kjótskeho protokolu. Pozri rozsudky z 26. septembra 2013, IBV & Cie (C-195/12, EU:C:2013:598, bod 56) a z 11. septembra 2014, Essent Belgium (C-204/12 až C-208/12, EU:C:2014:2192, bod 92).

39 Rozsudky z 13. marca 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160, bod 75) a z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:2037, bod 80).

40 Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2016/708 z 11. mája 2016 o súlade schémy „Austrian Agricultural Certification Scheme“ s podmienkami stanovenými v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 98/70/ES a 2009/28/ES (Ú. v. EÚ L 122, 2016, s. 60).

88. Čiastočná harmonizácia používania metódy HB, upravená článkom 18 ods. 1 a 3 smernice 2009/28, musí zabezpečiť vzájomné uznanie trvalo udržateľného bioplynu vyrobeného v členských štátoch, okrem prípadu, ak sa členským štátom podarí preukázať, že existuje naliehavá požiadavka, ktorá odôvodňuje odmietnutie uznať tento bioplyn. Švédsky energetický úrad neuviedol dostatočné argumenty na vyvrátenie tejto domnienky uplatnenia vzájomného uznania na bioplyn, ktorý bol v súlade s právnymi predpismi vyrobený a uvedený na trh v Nemecku ako trvalo udržateľný bioplyn a vyvezený do Švédska prostredníctvom plynovodov.

89. Švédsko mohlo povoliť, aby hospodárske subjekty preukázali, že ich bioplyn je trvalo udržateľný, pomocou informácií zo systému uplatňovania metódy HB svojho štátu pôvodu. Táto alternatíva menej obmedzuje obchod v rámci Spoločenstva než skutočnosť, že je *de facto* zakázané dovážať bioplyn prostredníctvom plynovodov. Ako energetický úrad uznal na pojednávaní, v skutočnosti dohliada na trvalú udržateľnosť bioplynu prostredníctvom skúmania dokumentácie, ktorú mu predložia tuzemské hospodárske subjekty. Nie je mi jasné, prečo by nemohol uplatniť to isté riešenie na dovozcov bioplynu, ktorí predložia hodnoverné vnútroštátne certifikáty, ktoré preukazujú, že ide o trvalo udržateľný bioplyn.

90. Sporné opatrenie preto podľa môjho názoru nie je v súlade so zásadou proporcionality. V každom prípade je úlohou energetického úradu (a prípadne súdu, ktorý preskúmava jeho rozhodnutia v konaní vo veci správneho súdnictva) určiť, či sú dôkazy predložené spoločnosťou E.ON Biofor spôsobilé preukázať, že dovezené dodávky bioplynu spĺňajú kritériá trvalej udržateľnosti podľa smernice 2009/28, že boli dodržané požiadavky metódy HB a že neexistuje riziko dvojitého zaúčtovania týchto dodávok v Nemecku a vo Švédsku, aj keď sa prepravujú prostredníctvom siete prepojených vnútroštátnych plynovodov.

D – Opatrenie energetického úradu z hľadiska vnútroštátneho systému podpory

91. Napokon subsidiárne a len pre prípad, ak by sa otázky položené vnútroštátnym súdom posudzovali z hľadiska prípustných obmedzení „vnútroštátnych systémov podpory“ výroby bioplynu v zmysle článku 2 druhého odseku písm. k) smernice 2009/28, by som chcel zdôrazniť, že obmedzenie metódy HB na bioplyn, ktorý sa prepravuje cez švédske plynovody, s vylúčením bioplynu, ktorý pochádza z prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov, nemá oporu v žiadnom z týchto systémov. Nemožno ho prirovnať ani k vnútroštátnym systémom podpory výroby zelenej elektrickej energie, ktoré Súdny dvor skúmal v rozsudku Ålands Vindkraft⁴¹.

92. Hoci v rozhodnutí vnútroštátneho súdu to výslovne nie je spomenuté,⁴² podľa všetkého z neho vyplýva (pričom energetický úrad to potvrdil na pojednávaní), že priaznivý daňový režim sa vzťahuje na akýkoľvek trvalo udržateľný bioplyn, a nie iba na švédsky trvalo udržateľný bioplyn, a preto sa tento režim uplatní aj na trvalo udržateľný bioplyn dovezený s využitím dobrovoľných systémov na uplatnenie metódy HB.⁴³

⁴¹ Rozsudok z 1. júla 2014 (C-573/12, EU:C:2014:2037).

⁴² Vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania nepoložil nijakú otázku o výklade práva Únie, ktoré by sa prípadne vzťahovalo na švédsky predpis, ktorý stanovuje priaznivé daňové zaobchádzanie s trvalo udržateľným bioplynom s cieľom zabezpečiť konkurencieschopnosť jeho spotreby vo vzťahu k plynu z fosílnych palív.

⁴³ V dokumente Sweden's third progress report on the development of renewable energy pursuant to Article 22 of Directive 2009/28/EC, 22.12.2015, s. 77, sa uvádza: „Of the proportion of biofuels sold in Sweden in 2014, more than 90 % were certified as coming from one of the voluntary certification schemes that have been approved by the Commission. The biofuels that are not covered by certification include nationally produced biogas, for example.“

93. Súdny dvor uznal, že členské štáty môžu prijímať diskriminačné opatrenia na podporu zelenej elektrickej energie a obmedziť ich na energiu vyrobenú na ich území.⁴⁴ Podľa môjho názoru túto judikatúru, ktorá bola v určitých aspektoch predmetom kritiky,⁴⁵ nemožno uplatniť na prejednávany prípad. V prvom rade preto, lebo – pripomínam – nejde o vnútroštátny systém podpory výroby bioplynu. V druhom rade preto, lebo pri výrobe zelenej elektrickej energie a obchodovaní s ňou je veľmi ťažké zachovať vysledovateľnosť (čo vysvetľuje používanie obchodovateľných certifikátov), zatiaľ čo vysledovateľnosť bioplynu je prakticky možná a zaručuje ju smernica 2009/28, a to práve pomocou metódy HB. Napokon Súdny dvor konštatoval, že určité vnútroštátne diskriminačné opatrenia (napríklad uplatňovanie zvýhodnených prenosových taríf len pre zelenú elektrickú energiu vyrobenú v určitom regióne) odporujú článku 34 ZFEÚ a nie sú odôvodnené.⁴⁶

94. V konečnom dôsledku sa domnievam, že vnútroštátne opatrenie, ktoré ukladá povinnosť uplatniť metódu HB v presne vymedzenom mieste, akým je vnútroštátna plynárenská sieť, s vylúčením bioplynu overeného pomocou tejto metódy, ktorý pochádza z prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov, predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu, ktoré odporuje článku 34 ZFEÚ.

V – Návrh

95. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Förvaltningsrätten i Linköping (Správny súd prvého stupňa Linköping, Švédsko), takto:

1. Článok 18 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES z 23. apríla 2009 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie a o zmene a doplnení a následnom zrušení smerníc 2001/77/ES a 2003/30/ES, v ktorom sú použité pojmy „hmotnostná bilancia“ a „zmes“, členským štátom nebráni ani od nich nevyžaduje, aby bezpodmienečne povolili cezhraničný obchod s bioplynom prostredníctvom prepojenej siete vnútroštátnych plynovodov.
2. Nie je dôvod na konštatovanie, že článok 18 ods. 1 smernice 2009/28 porušuje článok 34 ZFEÚ.
3. Vnútroštátne opatrenie, ktoré ukladá povinnosť uplatniť metódu „hmotnostnej bilancie“ v presne vymedzenom mieste, akým je vnútroštátna plynárenská sieť, s vylúčením bioplynu overeného pomocou tejto metódy, ktorý sa prepravuje v prepojenej sieti vnútroštátnych plynovodov, predstavuje opatrenie s rovnakým účinkom ako množstevné obmedzenie dovozu, ktoré odporuje článku 34 ZFEÚ.

i — V texte návrhov vo veci C-549/14 E.ON Biofor Sverige bolo po ich prednesení zistených päť nasledujúcich formálnych chýb, ktoré je potrebné opraviť:

- a) Kapitola I.A znieť „A – Právo Únie: Smernica 2009/28“ namiesto „A. Právo Únie“. V dôsledku toho kapitola I.A.1 smernice 2009/28 odpadá.
- b) V poznámke pod čiarou 16 na konci sa má uvádzať „s. 148“ namiesto „s. 143“.
- c) V poznámke pod čiarou 22 sa má uvádzať „bod 47“ namiesto bodu 48.
- d) V poznámke pod čiarou 28 sa má uvádzať „body 43 a 44“, namiesto bodov 45 a 46.
- e) V poznámke pod čiarou 33 sa má uvádzať „bod 68“ namiesto 69.

44 Rozsudok z 1. júla 2014, Ålands Vindkraft (C-573/12, EU:C:2014:2037, body 94 až 104).

45 Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot vo veci Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:257, bod 4), ako aj komentár MICHEL, V.: *Marché intérieur et politiques de l'Union: brèves réflexions sur une quête d'unité*. In: *L'identité du droit de l'Union européenne – Mélanges en l'honneur de Claude Blumann*. Bruxelles: Bruylant, 2015, s. 229.

46 Rozsudok z 29. septembra 2016, Essent Belgium (C-492/14, EU:C:2016:732).